

BULLETIN 1/2018

libriprohibiti.cz

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V KNIHOVNĚ

Milí přátelé a příznivci knihovny
Libri prohibiti,

srdečně vás zveme na vernisáž výstavy
pořádané k nedožitým 95. narozeninám

Jana Vladislava *Vlastní cestou*.

Vernisáž se uskuteční ve středu 24. ledna 2018

od 18. hodin v knihovně Libri prohibiti

Senovážné náměstí 2, Praha 1,

3. patro s výtahem.

Těšíme se na vás!

VYBRANÉ NOVINKY Z NAŠICH FONDŮ

Přírůstky leden 2018

Od Kamila Černého jsme opět dostali několik užitečných publikací, mezi nimi také výstavní katalog *On the Cold War Front: Czechoslovakia 1948–1956*.

Unikátní publikaci ukrajinského exilu máme od Romana Šantory. Je to skautská příručka – D. Kozickij: *Jak taborovati*.

Pavel Myslín nám věnoval zajímavý samizdat F. Moravského *V branách nového věku III* a kopii strojopisu Z. Vašíčka *100% štěstí*.

Řadu vzácných exilových publikací jsme dostali od Jiřiny Fuchsové, mezi nimi např. dosud nezaznamenaný památník *Čs. společenský klub Beseda v Pasadeně – Kalifornie vzpomíná jubilea 60 roků svého založení 1924–1984: památník dobrých i zlých dob jedné československé etnické kolonie v USA* a dále *Mánesův kalendář 1977*, vydaný CCC Books v Haarlemu, na který jsme čekali 27 let. Stále nám však chybí kalendář *Milostný rok 1978* s obrázky keramiky Jiřího Laudy. Dostali jsme i vzácnou exilovou LP desku *Teče voda, teče...* W. Matušky.

Jan Placák nám věnoval další dva svazky edice Vladimír Boudník a Přátelé, tentokrát *Dopisy Jaroslava Dočekala Vladimíru Boudníkovi*,

dále několik užitečných samizdatů a také *Paměti Karla Živného z roku 1933.*

Od Viléma Prečana jsme obdrželi nový sborník *Karel Schwarzenberg: český vlastenec a Evropan.*

Ústav pro českou literaturu AV ČR nám věnoval několik důležitých samizdatů, za laskavé zprostředkování děkujeme Aleši Zachovi.

Joachim Dvořák nám daroval novou publikaci *Příběhy věcí: 100 artefaktů za posledních 100 let.*

Z Forschungsstelle Osteuropa an der Univesität Bremen jsme dostali kalendář na letošní rok. Jsou v něm mimo jiné i dvě fotografie Ivana Kyncla.

Soubor cenných dokumentů ze života Jazzové sekce po jejím zániku nám věnoval Jiří Exner. Dostali jsme mimo jiné i podklady k anketě *Jací jsme z roku 1986.*

Jaroslav Hrdlička nám věnoval své dvě knihy: *Patriarcha dr. Miroslav Novák: Život mezi svastikou a rudou hvězdou* a *Životem a dílem historika Františka Michálka Bartoše.*

AKCE, KONFERENCE, VÝSTAVY

Papež František souhlasil s převozem ostatků kardinála Berana do České republiky

Termín zatím není známý. Ostatky by v Praze spočinuly patrně v hrobce arcibiskupů ve svatovítské katedrále během letošního roku při 100. výročí vzniku republiky. Beran byl po smrti v římském exilu v roce 1969 pohřben jako jediný Čech ve svatopetrské bazilice.

Zdroj: ČTK

Přednáška

Osmibitový samizdat
Československé „textovky“ jako amatérská
elektronická literatura

Úterý 16. ledna 2018 v 17.00 hod.

Ústav pro českou literaturu AV ČR,
Na Florenci 3, Praha 1

I přes omezenou dostupnost domácích počítačů se v normalizačním Československu rozvinula aktivní amatérská scéna, která kromě jiných programů vytvářela mimo jiné i počítačové hry. Ty se šířily prostřednictvím efektivní „výměnné sítě“, v níž jednotliví uživatelé kopírovali

software na audiokazety svým přátelům a kolegům, často v rámci počítačových klubů Svazarmu či SSM. Pod záštitou socialistických organizací tak bujelo zcela neregulované médium. Místní herní tvůrci – zpravidla studenti středních a vysokých škol – zpočátku kopírovali tvorbu zahraničních programátorů, vzápětí se však začali orientovat na „textovky“, narativní hry inspirované anglo-americkým žánrem „text adventure“. Kromě žánrových příběhů se pak v těchto hrách objevovaly i silně autobiografické prvky. Jejich autoři psali o sobě samých, o svých školách či počítačových klubech, a dokonce i o politických událostech, včetně demonstrací v srpnu 1988, během Palachova týdne a 17. listopadu 1989. Textovky se tak staly všestranným vyjadřovacím prostředkem a svébytnou odrůdou elektronické literatury.

Přednášku prosloví Jaroslav Švelch.

Zdroj: [ÚČL AV ČR](#)

Debata

Milada Blekastadová: Dopisy v době nesvobody

Středa 17. ledna 2018, 19.00 hod.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

Korespondence Milady Blekastadové (roz. Topičové) s Janem Patočkou, Ludvíkem Vaculíkem a Julií Novákovou.

Milada Blekastadová po sobě zanechala tisíce stran korespondence s nejbližšími přáteli i předními osobnostmi české a norské vědy a kultury. Její dopisy i odpovědi svědčí nejen o profesních a osobních vztazích, ale i o době, ve které vznikaly.

Debatu o významu korespondence v době komunistické diktatury pořádá Knihovna VH ve spolupráci s Filosofickým ústavem AV ČR a spolkem Elg.

Účinkují **Věra Schifferová (AV ČR)**, **Vladimír Urbánek (AV ČR)**, **Jan a Ondřej Vaculíkovi**.
V rámci večera bude uvedena i putovní výstava *Neviditelný most. Milada Blekastadová 1917–2003*.

Uvedení knihy

Eugen Brikcius: *Postila*

Středa 24. ledna 2018, 19.00 hod.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

Všestranný umělec a spisovatel, mystifikátor, dadaista a chartista, letos pětasedmdesátiletý Eugen Brikcius knižně po devatenácté. Tentokrát *Postila*, tedy výklad: života i díla, obecně i konkrétně. Šestatřicet minutových románů s ilustracemi Ellen Jilemnické.

Knihu uvede autor doslovu Tomáš Kubíček, profesor české literatury a ředitel Moravské zemské knihovny v Brně. Následuje diskuse s autorem, kterou moderuje Radim Kopáč. Vybrané ukázky čte autor.

Přednáška

Českoslovenští prezidenti v hrané filmové a televizní tvorbě

Čtvrtek 25. ledna 2018, 17.00 hod.

Informační středisko Poslanecké sněmovny, Malostranské nám. 6/18, Praha 1 (v podloubí paláce Smiřických)

Přednáška se zaměří na způsoby (re)prezentací čs. prezidentů v hrané filmové a televizní tvorbě. Liší se obrazy (hodnocení) určité hlavy státu před a po roce 1989? Jaká je četnost filmového (televizního) ztvárnění jednotlivých čs. prezidentů? Co některé z nich předurčovalo k tomu, aby se na plátně či obrazovce objevovali opakovaně? A jsou naopak tací, kterým audiovizuální „avatar“ chybí?

Výstava

Komunismus a jeho epocha

4. ledna až 24. ledna 2018

Náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze

Od 4. do 24. ledna 2018 mohou návštěvníci zhlédnout výstavu *Komunismus a jeho epocha* na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze.

„Komunismus byl jediné hnutí moderních dějin, které zabilo více svých vůdců, funkcionářů a přívrženců než jeho nepřátelé“, dočteme se mimo jiné na výstavě *Komunismus a jeho epocha*. U příležitosti stého výročí bolševické revoluce v Rusku ukazuje dlouhý příběh komunismu od jeho sovětských počátků až po současné inkarnace jako například v Číně. Návštěvník tak může naši nedávnou zkušenost s komunistickou diktaturou spatřit v nových souvislostech.

Expozici připravil Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s organizacemi Stiftung für Aufarbeitung der SED Diktatur a Deutsches historisches Museum a [Městskou částí Praha 3](#).

U příležitosti nedávného stého výročí ruské říjnové revoluce popisuje výstava *Komunismus a jeho epocha* vzestup a pád komunismu ve 20. století. Jeho obhájci chtěli od základu

změnit nejen svět, ale i lidi. Komunistické přísliby spásy a zářné budoucnosti si našly miliony stoupců po celém světě. Zároveň se ale proměnily v noční můru pro další miliony lidí, kteří se stali oběťmi násilných komunistických režimů. Výstava představuje na 25 tabulích přes 200 dobových fotografií a dokumentů. Autorem je frankfurtský historik a publicista Dr. Gerd Koenen. Tato výstava je ideálním způsobem, jak ve školách a na veřejných místech – například v předsálích radnic, vysokých škol, městských knihoven nebo kostelů – vyzvat k vypořádání se s komunismem a jeho diktaturami, které do značné míry určovaly běh 20. století a kterým se v rámci historického vzdělávání stále dostává příliš málo pozornosti.

Výstava se již představila na náměstí Václava Havla.

Debaty o knize

Rusové v Praze

Úterý 30. ledna 2018, 19.00 hod.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

O „ruské stopě“ v Česku kdysi a dnes. Meziválečné Československo bylo důležitým centrem ruského exilu, k jehož představitelům patřili významní učenci, literáti i intelektuálové. Zatímco Češi jásali v květnu roku 1945 nad příchodem Rudé armády, pro ruské (ukrajinské a běloruské) exulanty, často již československé občany, znamenal konec světové války další katastrofu – smrt, věznění, gulag. Situace byla o to bolestnější, že se o jejich osudech nesmělo hovořit, neboť památka na nekomunistické „Rusko mimo Rusko“ byla pro sovětsko-ruský imperiální narativ nepřijatelná. Kdo byli tito Rusové? Jaké bylo tehdejší česko-ruské soužití? Jak dnešní Rusko hledí na svou minulost? A jací Rusové (Východoevropané) dnes žijí v Praze a Česku? Jsou pro nás obohacením, výzvou, či hrozbou?

Impulsem k debatě je nová kniha *Rusové v Praze. Ruští intelektuálové v meziválečném Československu* (Vydavatelství FF UK, 2017). Nad problematikou proměn ruské přítomnosti v Praze a Česku budou diskutovat **Alexej Kelin**, člen Rady vlády ČR pro národnostní menšiny, novinář **Ondřej Soukup** a slavista **Mychajlo Fesenko**.

Debatu moderuje historik a filozof **Petr Hlaváček**.

Vernisáž výstavy

Ve znamení tří deklamací...

Šlechta v letech nacistického ohrožení československého státu

1. února 2018, 10.00 hod.

Knihovna Václava Štecha, Masarykovo nám. 159, Slaný

Výstava bude přístupná od 1. do 28. února 2018 denně mimo středy od 9.00 do 18.00, sobota 9.00–12.00 hod.

Ve znamení tří deklarací...

Šlechta v letech nacistického ohrožení československého státu

Úspěšná putovní výstava ÚSTR *Ve znamení tří deklarací... Šlechta v letech nacistického ohrožení československého státu* se věnuje tématu postavení šlechticů v Československu v kontextu mnichovských událostí roku 1938 a následného obsazení českých zemí nacistickým Německem. Jedná se o málo zmapovanou kapitolu našich moderních dějin. Výstava bude ve Slaném otevřena ve čtvrtek **1. února 2018** v 10 hodin, a to ve výstavní chodbě Knihovny Václava Štecha. Od 11 hodin naváže přednáška ředitele ÚSTR **Zdeňka Hazdry**.

Výstava se zaměřuje na zástupce šlechtických rodin, kteří se za značného rizika zasazovali o jednotu zemí Koruny české a ve třech prohlášeních projeví svou podporu českému národu a lidu. Projekt si všímá na jedné straně kolaborace šlechticů, na straně druhé jejich účasti na protinacistickém hnutí a s tím i následných trestů. Téma přesahuje i do let poválečné perzekuce.

Autory projektu jsou historici z Ústavu pro studium totalitních režimů **Dita Homolová** a **Zdeňk Hazdra**, kteří výstavu připravili u příležitosti 75. výročí podpisu národnostního prohlášení české šlechty ze září 1939. Jedním ze signatářů byl Alois Serényi, kterému je na výstavě věnována samostatná část. Na jednotlivých panelech jsou představena témata jako například: šlechta v protektorátní politice, nátlak na šlechtu k přijetí německé národnosti, ekonomická perzekuce šlechty, šlechta v odboji či šlechta inklinující ke krajní pravici a fašismu. Celá problematika je na závěr

završena i osudy konkrétních osob, mezi které patří Zdenko Radslav a František Kinští z Vchynic a Tetova, Karel Belcredi, Weikhard Colloredo-Mansfeld, Karel IV. ze Schwarzenbergu, Jan Adolf z Lobkovic a mnoho dalších.

Více informací na [webových stránkách ÚSTR](#).

Představení knihy Pavla Tigrida

Volá Londýn

Středa 14. února 2018 od 19.00 hod.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

Ústav pro studium totalitních režimů vás ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla srdečně zve na prezentaci knihy Pavla Tigrida *Volá Londýn. Ze zákulisí československého vysílání z Londýna*.

Knihu uvedou a o Tigridově práci i životě budou hovořit editor Prokop Tomek (Vojenský historický ústav Praha), Petr Orság (vedoucí katedry mediálních a kulturních studií a žurnalistiky Univerzity Palackého v Olomouci) a další hosté.

Více informací na [stránkách ÚSTR](#).

PUBLIKACE

Postila

Eugen Brikcius

Praha, Pulchra, 2017

Šestatřicet minutových románů skládá dohromady román o autorově životě a díle i o jeho předchozím románu *Nepředmětná odysea* (2015).

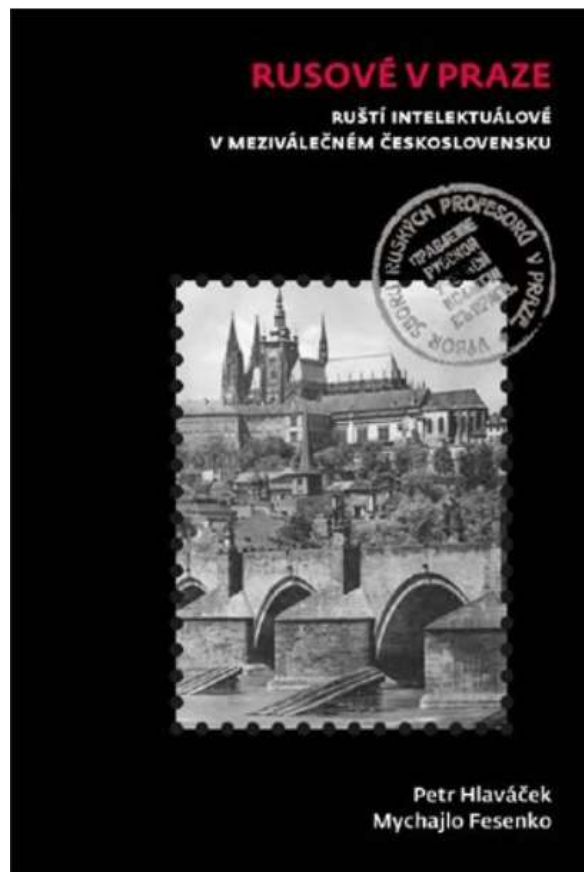
Postila, tedy výklad. Nikoli textu, ale světa. Skutečnost je Eugenem Brikciusem oslavována ve své plnosti, ale nedoslovována. Tajemství příčin nečekaných setkání i úžas před každodenním obnovováním významu zůstávají. Asi nejviditelnější linkou Postily je, že je vlastně románem o románu.

Rusové v Praze

Ruští intelektuálové v meziválečném Československu

Mychajlo Fesenko, Petr Hlaváček

Praha, Filozofická fakulta UK, 2017

Knihla *Rusové v Praze. Ruští intelektuálové v meziválečném Československu* vznikla jako doprovodná publikace stejnojmenné výstavy uspořádané na podzim 2017 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy u příležitosti 100. výročí ruské bolševické revoluce, kvůli níž odešly z někdejšího Ruského impéria tisíce učenců, literátů a umělců. Mnozí z nich našli útočiště právě v Československu a v Praze založili své exilové vzdělávací instituce. Příchod Rudé armády v květnu 1945 pro ně ovšem neznamenal svobodu. Československé politické a intelektuální elity z vděčnosti k Sovětskému svazu přivřely oči a neviděly

vraždy a deportace těchto svých sousedů a spoluobčanů. Katastrofa ruského exilu v Československu byla o to bolestnější, že se o ní více než čtyři desetiletí nesmělo hovořit, neboť památka na toto nekomunistické „Rusko mimo Rusko“ byla pro sovětsko-ruský imperiální narativ zcela nepřijatelná. Prostřednictvím biogramů významných osobností někdejší ruské exilové komunity tato kniha připomíná pražské akademické obci i širší české veřejnosti často tragická dilemata ruských intelektuálů, vědců a literátů první poloviny 20. století, kteří výrazně přispívali k dynamice kulturního, intelektuálního i politického života v prvorepublikové Praze.

Volá Londýn

Ze zákulisí československého vysílání z Londýna

Pavel Tigríd

Prokop Tomek (ed.)

Praha, ÚSTR, 2018

První exil ve Velké Británii v letech druhé světové války byl pro Pavla Tigrída obdobím tvůrčího a osobního zrání. Jeho dnes již zapomenutý reportážní a autobiografický text *Volá Londýn. Ze zákulisí čs. vysílání z Londýna* je příležitostí seznámit se s málo známým úsekem života této mimořádné osobnosti československých dějin.

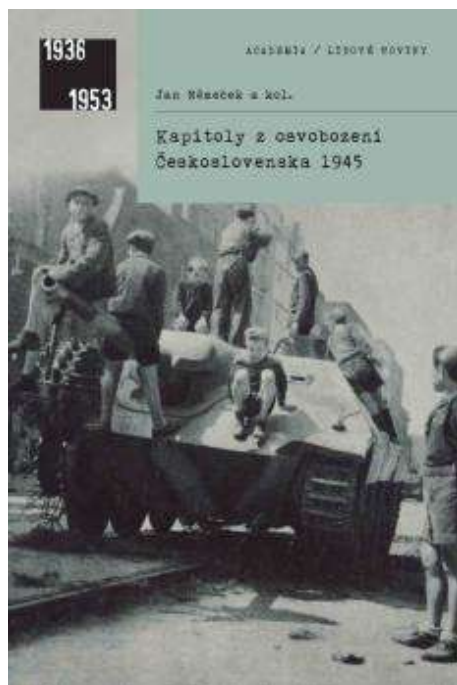
Text je doplněn ukázkami z Tigrídovy tvorby pro rozhlasové vysílání z Londýna a řadou informací o jeho rozsáhlé kulturní činnosti v tehdejší československém exilu.

Knih vychází ke stému výročí Tigrídova narození.

Kapitoly z osvobození Československa 1945

Jan Němeček

Praha, Academia, 2017

Téma osvobození Československa od nacistické nadvlády a událostí posledních dní druhé světové války na našem území nepřestává

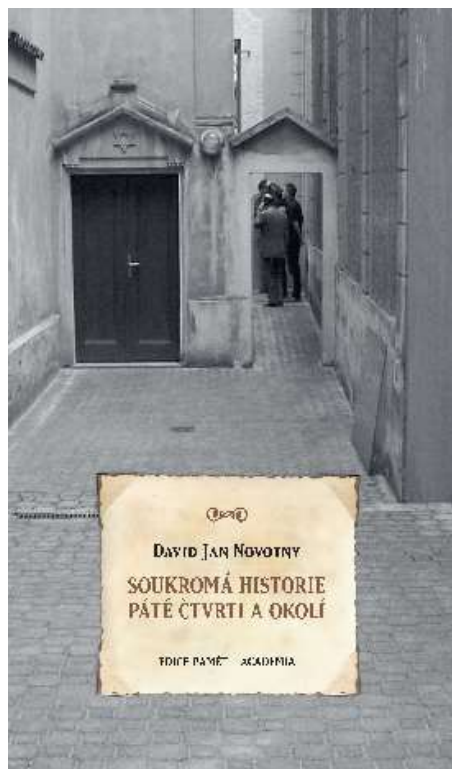

přitahovat čtenáře ani po více než 70 letech. Publikace ve dvačtyřiceti studiích předních českých a slovenských historiků přináší nejen široké veřejnosti, ale také středoškolským i vysokoškolským studentům základní rychlou orientaci v mnoha často diskutovaných problémech, jako je otázka československých prezidentských dekretů, ztráty Podkarpatské Rusi na přelomu let 1944/1945, osvobození Prahy a účast vlasovců na něm, československo-polský konflikt o Těšínsko, podoba česko-slovenského vztahu či dalších událostí spojených s koncem války a s Československem. Kniha rovněž obsahuje přehledné kalendárium událostí k jednotlivým dnům a medailonky některých zapomenutých osobností.

Soukromá historie Páté čtvrti

David Jan Novotný

Praha, Academia, 2018

Koncem jednapadesátého roku dvacátého století se autor s rodiči přistěhoval do někdejší Páté čtvrti, tj. bývalého Josefova, Židovského města, dnes součásti Starého Města pražského, kde od té doby žije. Déle než pětadesát let sleduje tedy proměny této čtvrti, již procházely dějiny, nuceně či dobrovolně rozjásané průvody, politici, prezidenti, dvojí okupantská vojska, radosti i smutky. V sedmi kapitolách své soukromé historie, mapujících jednotlivá desetiletí, autor vzpomíná na své dětství, na rodinu, spolužáky a kamarády, na dětské hry v ulicích, na rozdíl od dnešní doby tichých a klidných, na významné osobnosti, které zde žily, i na ty, kteří zmizeli nebo se v průběhu let přistěhovali. Čtenář se v těchto osobitých vzpomínkách dozví mnohé, o čem se v běžných knihách pojednávajících o Starém Městě nikdy nedočte.

Terezínská epopěj

To je ghetto

Karel Hartmann

Praha, Academia, 2017

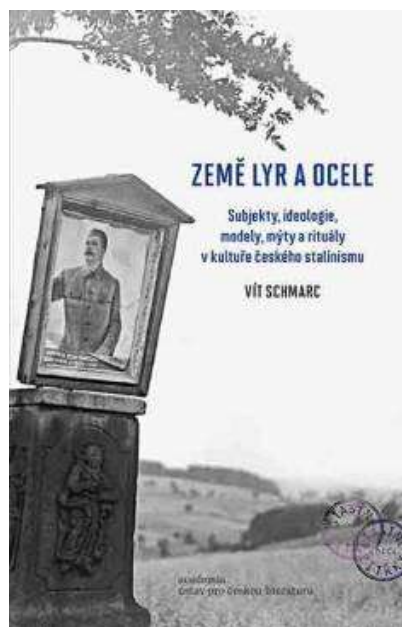
Autor sepsal svou epopej nikoli jako patetický příběh tohoto literárního žánru, ale jako veršovaný popis života v terezínském ghettu. Reportáž tvoří chvatně zapisované reflexe, jimiž si Hartmann pomáhal pochopit osudy obyvatel ghetta. Zároveň chtěl zanechat svědectví o životě, událostech a o těch, kteří se v předtuše své smrti „modlili za mír věčný, lidství a lásku“. Z jednoduchých veršů se skládají lehce ironické obrázky z ghetta přecházející v baladu, kterou její autor píše stále více s „úsměvem skrze slzy“. Se svou zvětšující se nostalgií a s ohledy k předpokládaným čtenářům zanechává své poznání těm, o nichž věřil, že mu budou chtít porozumět.

Země lyr a ocele

**Subjekty, ideologie, modely, mýty a rituály
v kultuře českého stalinismu**

Vít Schmarc

Praha, Academia, 2017

Prostřednictvím několika analytických sond do poezie, prózy a filmu českého socialistického realismu v letech 1948–1955 zkoumá tato

monografie podstatu znakového systému, v němž na jedné straně stojí pevná mocenská síť institucí, na straně druhé různé formy subjektů (přátelských i nepřátelských, modelových i odstrašujících, poslušných i odporujících). Základem je tázání po povaze symbolického pole, které je v této ideologické komunikaci utvářeno: Co to vlastně byl onen neomylný a epochální socialistický realismus? Z jakých zdrojů čerpala jeho česká varianta? Jaké sovětské modely byly přejímány, které naopak potlačovány? Jakou podobu ideální skutečnosti dobová literatura generovala? V návaznosti na sémiotické analýzy Vladimíra Macury a rozsáhlou inspirativní anglo-americkou tradici reflexe mýtů a rituálů socialistického realismu usiluje tato monografie nazít český stalinismus nikoli jako významově petrifikované pole, ale jako dynamický prostor, v němž se srážejí různé perspektivy, tradice, snahy podmanit si skutečnost v její celistvosti i ideologické strategie „apelace“ subjektů.

Věda s lidskou tváří

Riikka Palonkorpiová

Praha, Academia, 2017

Knihovna analyzuje roli vědy a postavení vědce v socialistické společnosti na příkladu dvou významných českých chemiků, Františka Šorma, bývalého předsedy ČSAV, a Otty Wichterleho, vynálezce kontaktních čoček. Oba vědci, špičkoví odborníci, byli nuceni v období studené války neustále vyjednávat se státními úřady, které se pokoušely omezit jejich kontakty se západní vědeckou komunitou kvůli tehdejší politické a ideologické závislosti na SSSR. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa roku 1968 se museli vzdát svých vědeckých cílů i kariéry. V období tzv. normalizace se stali „nežádoucími osobami“ a byli sledováni Státní bezpečností. Při srovnávání životopisů obou vědců autorka interpretuje jejich odborné kariéry jako odlišně zvolené „strategie přežití“, umožňující i nadále pěstovat špičkovou vědu přes těžkosti nastolené režimem.

Dodatečné události

Jan Hanč

Praha, Torst, 2017

Knihovna – již uspořádal a k vydání připravil editor Michael Špirit – navazuje bezprostředně na definitivní edici Hančových *Událostí*, vydanou v nakladatelství Torst v roce 2016. Svazek obsahuje nově nalezené Hančovy literární texty, které nejsou zachovány jako sekvence zápisů v sešitech, ale na jednotlivých listech. Z převážné části jsou však dokončeny a rozšiřují spisovatelův rejstřík úvah o lidských zvyklostech, pozorování, zdánlivých dopisů, sebereflexí nebo anekdotických mikropříběhů. Svazek je doprovázen podrobným komentářem, který přibližuje nejen materiální podobu Hančových rukopisů a strojopisů, ale také zrod a rotaci hlavních spisovatelových motivů, práci na četných variantách a vztahy k textům v dosud známých *Událostech*.

Deník II.

1956–1959

Pavel Juráček

Praha, Torst, 2017

Druhý svazek monumentálního deníkového díla významného českého filmového režiséra zahrnuje jeho deníkové sešity č. 12–22 z období let 1956–1959, kdy po vyhazovu z filologické fakulty nakonec sehnal práci ve Vesnických novinách v Nymburce a poté byl přijat ke studiu dramaturgie a scenáristiky na FAMU. Tam se setkal se spolužáky, kteří posléze vytvořili díla tzv. nové vlny českého filmu. Juráček do deníku unikal od povinností, které před něj stavěla škola a práce, sám byl však přesvědčen o tom, že jeho deník je literatura. A tak je „...právě deník nakonec jeho jediný, důsledný, nepřetržitý čin. Tam byl zřejmě jeho skrytý protitah napříč životními lapáliemi, požehnaná ‚šťáva‘ i nenáviděný úhyb od životního ‚reálu‘, hrdost i hořké stigma“ (J. Cieslar, 2002). Přítomná edice poprvé shrnuje celek Juráčkovy deníkového díla v celku – ve čtyřech objemných svazcích. První svazek obsahuje texty psané od roku 1948 do roku 1956 (vyšel v nakladatelství Torst v květnu 2017). Edici z autorových rukopisů k vydání připravila a svazek jmenným rejstříkem a ediční poznámkou opatřila Marie Kratochvílová.

Sáhnout si do ran tohoto světa

Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938–1945

Martin Jindra

Praha, ÚSTR, 2017

Knihy je první souhrnnou syntézou dějin Církve československé (husitské) v období druhé republiky a nacistické okupace. Primárně se zaměřuje na perzekuci a rezistenci tohoto po římskokatolické církvi druhého nejpočetnějšího církevního společenství v Protektorátu Čechy a Morava. Za více než deset let se autorovi podařilo shromáždit širokou škálu archivních pramenů a vytvořit z nich obraz zápasu církve s okupační a protektorátní správou po březnu

1939, který se odrážel v jejím fungování a vnitřní struktuře. Jednotlivé kapitoly zachycují restriktivní zásahy, stěžejní oblasti církevního života a události, s nimiž se musela CČS(H) v letech 1938–1945 vyrovnávat. Čtenáři se tak mohou seznámit s momenty, kdy byla výrazněji ohrožena samotná existence církve.

Detailně je popsán celý proces nucené změny jejího názvu. Monografie též mapuje zapojení věřících v domácím i zahraničním odboji, celou škálu sociálních aktivit nebo vztah CČS(H) k pronásledovaným Židům. Nesoustředí se však pouze na území protektorátu, nýbrž ukazuje, že se změny na evropském kontinentu bolestně dotýkaly také života věřících na Slovensku nebo třeba na Těšínsku. Posláním křesťanské církve není zůstat izolovaným a od lidského života odděleným společenstvím. Kněz nemá právo vyznávat Boha, pokud nebere vážně bolest svých bližních. Čtenáři v knize najdou údaje o počtech usmrcených a vězněných duchovních CČS(H) v letech 1939–1945. Jejich jména se tak po více než 70 letech vracejí do povědomí veřejnosti.

1956

Iluze tání

Varšava, Ośrodek KARTA, 2017

Mezi únorem a listopadem roku 1956 došlo v centru střední Evropy podřízeném Sovětům k přelomu, který je obecně označován jako takzvané tání. XX. sjezd Komunistické strany Sovětského svazu nejprve prohlásil Stalina za zločince, když označil „kult osobnosti“ za deformaci systému, a posléze funkcionáři této strany zjišťovali, jak na tyto kroky reagují vedení a obyvatelé vazalských zemí. Čtyři komunistické státy tohoto regionu (Polsko, Maďarsko, Československo a NDR) se v roce 1956 staly místem specifické zkoušky. V této publikaci představujeme klíčové události roku 1956, jež se v této části Evropy odehrály, a doplňujeme je o vybrané citáty z dobových pramenů pocházejících ze všech čtyř zemí. Mezinárodní kolektiv autorů se soustředil na shromáždění svědectví charakteristických pro postoj jednotlivých státních mocí, ale i aktivních představitelů veřejného života vůči aktivitám Sovětů či jejich spolupracovníků. Vznikl tak obraz, který by měl odpovědět na klíčovou otázku: co se zde událo v roce, jenž vešel do dějin jako zásadní přelom, ale jehož závěr v ničem nepřipomínal všeobecné politické tání?

[Kniha je volně ke stažení zde.](#)

Paměť a dějiny 3 /2017

Praha, ÚSTR, 2017

Jak se v komunistickém Československu žilo menšinám? Studie ve třetím letošním čísle revue *Paměť a dějiny* ukazují, že odpověď musí mít více vrstev. Vládnoucí KSČ vyznávala „proletářský internacionalismus“ a země poskytovala zázemí pronásledovaným komunistům z Itálie, Španělska i titovské Jugoslávie. Stát věnoval velkou pozornost také Romům ve snaze pozdvihnout jejich vzdělání i životní úroveň. Jedním z nejprožívanějších ideálů poválečného Československa však zároveň byla etnický jednobarevná společnost očištěná od všech „cizích elementů“. A komunistický puč na tom nic nezměnil. Příslušníci menšin se tak často ocitli v pozici trpěných či vyloženě nežádoucích. O podrobnostech a kontextu tohoto dvojakého přístupu socialistické diktatury k menšinám se dočtete zejména ve studiích Matěje Spurného, Ondřeje Vojtěchovského a Kariny Hořené. Za pozornost stojí také rozhovor se zpěvačkou, herečkou a pedagožkou Idou Kelarovou

o zatajování a znovuobjevování romské identity. Číslo přináší bohatý obrazový materiál: výtvarná díla romských umělců či fotografie zachycující život moravských Chorvatů.

† ÚMRTÍ

† 13. prosince 2017 zemřel ve věku 71 let František Rudl, signatář Charty 77, exulant, člen Společnosti Libri prohibiti a podporovatel knihovny Libri prohibiti.

Životní příběh Františka Rudla si můžete poslechnout nebo přečíst [zde](#).

Zdroj: [Příběhy 20. století](#)

† 15. prosince 2017 zemřel ve věku 87 let František Zahrádka, člen protikomunistického odboje, který za totality převedl přes hranice 11 lidí, nositel Řádu TGM a Ceny Paměti národa; člen Společnosti Libri prohibiti.

[Více se o Františku Zahrádkovi dočtete zde.](#)

Zdroj: [ÚSTR](#)

† 17. prosince 2017 ve věku 91 let zemřel Pavel Brázda, významná osobnost českého výtvarného umění druhé poloviny 20. století, radikální odpůrce ideologie KSČ.

Foto: [Wikipedie](#)

† 17. prosince 2017 zemřel ve věku 71 let Miloslav Vašina, farář Českobratrské církve evangelické a signatář Charty 77.

[Více se o Miloslavu Vašinovi dozvíte zde.](#)

Zdroj: postbellum.cz

† 7. ledna 2018 zemřel v izraelském Tel Avivu Hugo Marom (* 1928). Byl jedním z tzv. Wintonových dětí. Jako pilot prošel tajným leteckým výcvikem v Československu a po roce 1948 se zapojil do bojů o Izrael.

Foto: Michal Doležal (ČTK)

† 8. ledna 2018 zemřel hudební publicista Vojtěch Lindaur (* 1957).

Foto: ČTK

* NAROZENINY

* 2. února 2018 oslaví 75. narozeniny Petr Chudožilov, spisovatel, exulant a signatář Charty 77.

Zdroj: ABArt

† VÝROČÍ ÚMRTÍ

† 16. ledna 2017 zemřel ve věku 93 let bývalý politický vězeň a skautský činovník Jiří Navrátil.

Foto: ČTK

† 20. ledna 2017 zemřela ve věku 93 let Naděžda Kavalírová, předsedkyně Konfederace politických vězňů.

Zdroj: www.wikipedia.org

† 23. ledna 2017 zemřel exulant a světoznámý mim Richard Weber, spoluzakladatel Divadla Na zábradlí a Scuola / Academia Teatro Dimitri.

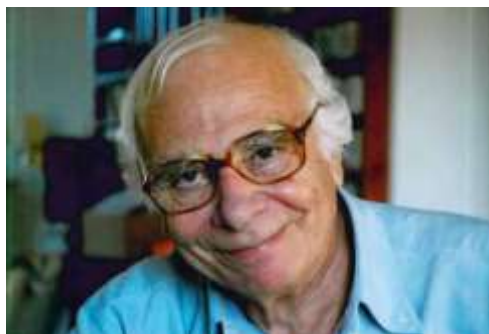

Foto: archiv Ladislavy Petiškové

† 25. ledna 2017 zemřela v Austrálii Nora Cífková-Novotny, česká filmová a divadelní herečka, exulantka.

Foto: Divadelní noviny

† 26. ledna 2017 zemřel exulant, politický vězeň a aktivní účastník protikomunistického odboje František Bím (1925–2017).

Více o F. Bímovi na webu Aktuálně.cz

† 28. ledna 2017 nás opustil P. Radim Hložánka, římskokatolický kněz a politický vězeň. V 70. a 80. letech vydal v samizdatu ve spolupráci s manželi Kostihovými,

dr. Vladimírem Fučíkem a dr. Otou Mádrem desítky náboženských a filozofických textů.

Foto: www.stopypameti.cz

† 31. ledna 2017 zemřel Viktor Faktor, samizdatový vydavatel a překladatel, exulant, redaktor samizdatového časopisu *Lázeňský host* a spoluzakladatel Reguly Pragensis.

Foto: www.strakonicky.denik.cz

† 7. února 2017 zemřel Antonín Přidal, překladatel, spisovatel, publicista a vysokoškolský pedagog. Držitel Ceny Ferdinanda Peroutky a Státní ceny za překladatelské dílo, publikoval v samizdatu.

Foto: Václav Šálek, ČTK

† 11. února 2017 zemřel Mons. Jozef Zlatňanský, slovenský římskokatolický emeritní biskup, který dlouhá léta působil na různých pozicích v Kongregaci pro nauku víry ve Vatikánu.

Foto: www.mojakomunita.sk

† 15. února 2018 uplyne 15 let od smrti cestovatele a spisovatele, signatáře Charty 77 Jiřího Hanzelky (1920–2003).

Foto: Česká televize

* VÝROČÍ NAROZENÍ

* 21. ledna 2018 si připomeneme 95. výročí narození Oty Rambouska (1923–2010), amerického spisovatele českého původu, účastníka odboje proti komunistické diktatuře a zakladatele Klubu 231.

Foto: Lidové noviny

* 23. ledna 2018 by se 65 let dožil Pavel Wonka (1953–1988), antikomunista a disident, obhájce lidských práv, politický vězeň a oběť komunistického teroru (byl posledním vězněm komunistického režimu v Československu, který zemřel ve vězení).

Zdroj: [týden.cz](http://tyden.cz)

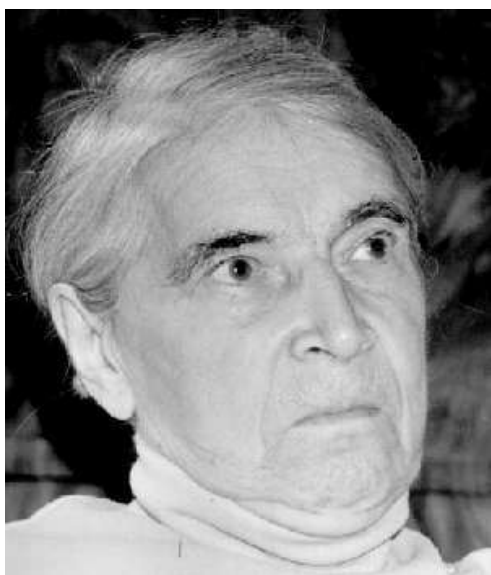

* 24. ledna 2018 si připomeneme 115. výročí narození prozaika křesťanské orientace Františka Bíbuse (1903–1966).

Zdroj: [Ústecké kalendárium](#)

* 28. ledna 2018 si připomeneme 115. výročí narození filozofky, pedagožky a teoložky, signatářky Charty 77 Boženy Komárkové (1903–1997).

Zdroj: [Masarykova univerzita v Brně](#)

* 7. února 2018 by se 95 let dožil Jiří Pelikán (1923–1999), český novinář, publicista, český komunistický funkcionář a pozdější italský politik, někdejší generální tajemník Mezinárodního svazu studentstva a pozdější Generální ředitel Československé televize, exulant, vydavatel exilového časopisu *Listy*, italský politik a poslanec Evropského parlamentu za Italskou socialistickou stranu.

Zdroj: [iDNES.cz](#)

* DALŠÍ VÝROČÍ NAROZENÍ

- * 16. 1. 1931 Vladimír Škutina
- * 17. 1. 1905 Jan Zahradníček
- * 17. 1. 1939 Petr Příhoda
- * 17. 1. 1944 Václav Bělohradský
- * 19. 1. 1930 Květoslav Chvatík
- * 20. 1. 1930 Egon Bondy
- * 20. 1. 1946 Vladimír Merta
- * 21. 1. 1927 Mirko Janeček
- * 21. 1. 1942 Prokop Voskovec
- * 22. 1. 1924 Ján Chryzostom kardinál Korec
- * 23. 1. 1989 Vilém Hejl

- * 24. 1. 1920 Jiří Kárnet
- * 27. 1. 1919 Jiřina Hauková
- * 28. 1. 1919 Ladislav Mňačko
- * 30. 1. 1929 Alexandr Kliment
- * 2. 2. 1930 Zbyněk Hejda
- * 3. 2. 1937 Helena Klímová
- * 4. 2. 1929 Jan Procházka
- * 4. 2. 1937 Albert Antonín Černý
- * 5. 2. 1935 Helena Kosková
- * 6. 2. 1895 Ferdinand Peroutka
- * 7. 2. 1922 Jan Skácel
- * 7. 2. 1940 Jan Lopatka
- * 7. 2. 1941 Zdena Tominová
- * 7. 2. 1951 Jiří Cieslar
- * 11. 2. 1905 Eduard Ingriš
- * 11. 2. 1907 Josef Šafařík
- * 11. 2. 1907 Velen Fanderlík
- * 11. 2. 1912 Rudolf Firkušný
- * 11. 2. 1946 Vladimíra Čerepková
- * 12. 2. 1910 Jindřich Chalupecký
- * 14. 2. 1919 Miroslav Zikmund
- * 15. 2. 1917 Oto Mádr
- * 15. 2. 1927 Markéta Goetz-Stankiewicz
- * 15. 2. 1932 Josef Brukner

† DALŠÍ VÝROČÍ ÚMRTÍ

- † 16. 1. 2006 Jiří Cieslar
- † 6. 1. 2012 Květoslav Chvatík
- † 19. 1. 1969 Jan Palach
- † 20. 1. 2000 Ludvík Pacovský
- † 22. 1. 2009 Emanuel Mandler
- † 25. 1. 1974 Jan Čep
- † 27. 1. 1996 Olga Havlová
- † 30. 1. 1975 Josef Palivec
- † 1. 2. 2011 Jiří Kárnet
- † 3. 2. 2010 don Adalberto Vojtěch Hrubý
- † 5. 2. 2015 Pavel Vašíček
- † 6. 2. 2016 Petr Mikeš

- † 9. 2. 2011 Prokop Voskovec
- † 11. 2. 2012 Ján Mlynárik
- † 12. 2. 2012 Jiří Hochman
- † 13. 2. 2016 Bořek Šípek
- † 15. 2. 1976 Přemysl Pitter
- † 15. 2. 1999 František Planner

Další výročí významných osobností naleznete v kalendáriu na našich webových stránkách: <http://www.libpro.cz/cs/publikace/calendar>

*Bulletin Libri prohibiti připravují Vít Krobot a Václav Hozman ve spolupráci s Dorotou Müller a Viktorem A. Debnárem.
Nihil obstat Jiří Gruntorád.*

*Uvítáme Vaši případnou finanční pomoc:
Číslo bankovního účtu je 219642286/0300
u ČSOB a.s.*

*Pro zahraniční platby IBAN:
CZ9403000000000219642286,
BIC (SWIFT): BACXCZPP
IČO je 45247048.*

Děkujeme!

*Také jsme připraveni přijmout knižní dary
všeho druhu, samizdatovou a exilovou
literaturu, noviny a časopisy, letáky, plakáty,
drobné tisky, fotografie, nahrávky, filmy,
dokumenty a písemné pozůstalosti.*

Děkujeme!